

Dün, Cumhuriyet, Bugün

İçeriği Yazan: [Gökhan DAĞ](#) [1] Zaman: Çar, 01/10/2008 - 06:00

Türkiye’de, siyasetin çivisi çıkalkı yıllar oldu. Değerlere bağlı, ahlaklı siyaset gitti; son derece yoz bir yapı geldi dimdik karşımızda durdu.

Cumhuriyetimizin 85. yılın dönümünü kutlayacağımız bu günlerde eski Cumhuriyet yıldönümlerinden neler kaldı?

İnsanın eskiden kasti, 1923’ler, 1933’ler olunca o günden bugüne olumlu bir şey bulması zor.

Cumhuriyet nedir?

Cumhuriyet, kelimesel köken olarak halka ait olan şey demektir. Kısaca Türkiye Cumhuriyeti demek, Halka Ait Türkiye demektir.

Peki, Türk halkı hangi tarihsel köklerden geliyor?

Orta Asya’nın soğuk ikliminden. Burada yaşayan Türkler her zaman göçebe veya yerleşik bir devlet geleneği içerisinde yaşamışlardır. Bu sebeple yıkılan her Türk devletinin yerine kısa sürede göçebe veya yerleşik bir Türk devleti kurulmuştur.

Buradan devleti yaşatma geleneğine sahip olduğumuz sonucu çıkarılabilir. Peki, bu bugün geçerli mi?

İddiam bugün geçerli olmadığı yönünde. Bugünün kökleri ise dün ile bağlantılı.

Osmanlı İmparatorluğu döneminde başlayan umursamaz yapı, Türklerin devlet anlayışından çok şey götürdü. Türkler devletini umursamaz oldu; ama o dönem Osmanlı İmparatorluğu içerisinde yaşayan farklı etnik grupların devlet anlayışında da bir takım artılar ortaya çıktı. Batı, Fransız Devrimi’nin olağanüstü etkileriyle uluslaşma fikrine ulaşırken bunun Osmanlı’ya yansımalarının gecikmesi beklenemezdi. Ne yazık ki, uluslaşma fikri o dönemde Türklere daha sonra görüldü.

Tekrarlıyorum. Türk insanı devletine sahip çıkma güdüsünü Batı’nın sinsi oyunları ile kaybetti. Fransız Devrimi’nin yarattığı dalga Osmanlı İmparatorluğu içerisinde en son Türkleri etkiledi. Nitekim 1. Dünya Savaşı ile tarih sahnesinde yerini alan Mustafa Kemal ve onun gibi yürekli kişilerin sayesinde de uluslaşma güdümüz eski halini aldı.

Türkler, devlet kurma kabiliyetlerinin farkına vardılar. Bir bütün halinde yeni devletlerini, kendilerine ait olan şeyi inşa ettiler. Doğal olarak da bu inşalarının adına adını verdiler. Türkiye Cumhuriyeti

Bugün ne oldu da, o günler ki gibi Cumhuriyetimize sahip çıkamıyoruz, bugün ne oldu da bize ait olan şeyden ödün veriyoruz?

Atatürk’ün öldüğü günün ertesi başlayan, Demokrat Parti iktidarıyla süregelen ve bugün maksimumuna ulaşan devlet sevdasızlığımızın nedeni ne?

İşte bu sevdasızlığımızın nedeni tarihsel yapıdan gelen kökler ve daha yoğun Batı oyunu. İç işlerimize bizlerden başka herkes karışıyor.

Bugün mevcut olan siyasi yapılanma Atatürk’ün oluşturduğu ulus bilincini kavratmada yeteneksiz. Vasıflı bir lider eksikliği açık şekilde göze çarpıyor.

Her gün toplumda yeni bir ayrıştırma yaşanıyor.

Osmanlı İmparatorluğu'nda halkın siyasetsiz yaşaması için yapılan her çaba nasıl ki Osmanlı'nın sonunu getirdiyse, bugün apolitik gençler yaratılarak aynı şekilde Türkiye'nin sonu getirilmeye çalışılıyor.

Atatürk'ün ölümünden itibaren başlayan bu anlayış, ne yazık ki Cumhuriyetimizin 85. yılını kutladığımızda bize yakışmıyor. Bize ait olan şeye değer vermek, onu korumak için elimizden geleni yapmak gerekiyor.

Bakın, değerli bilim insanı Mehmet Ali Kılıçbay, Cumhuriyet ya da Birey Olmak kitabında iç siyasetimiz başlıca güç hatlarını nasıl belirtiyor. Kısaca aktarırsam;

1- Siyaset ülkemizde bir vatandaşlık ödevi ve görevi olmaktan çok, bir terfi, bir kariyerin üst noktalarından biridir. Dünyanın hiçbir modern demokrasisinde bir profesörün bakan veya başka bir devletlû olması halinde, bu fonksiyonla hiçbir ilgisi olmayan bu unvanını kullanmaya devam ettiğini göremeyiz. Norveç başbakanı işine bisikletle giderken, bizim resmi arabaya ulaşabilen en düşük dereceli devlet memurumuzun bile nasıl padişah havalara büründüğünü gözlerseniz, Osmanlı'dan bu yana pek bir mesafe alınmadığını gözlersiniz.

2- Türkiye'de bütün partiler, lider partisidir. Bir parti hangi ideolojiye talip olursa olsun, yegâne belirleyici liderdir, onun karizmasıdır. Bu karizma tutkusu, hem vatandaşlık bilincinin gelişmediğini, hem de bazı mistik güçlerin peşinden koşma âdetinin terk edilemediğinin göstergesidir. Partilerin lider örgütlenmeleri olmaları, milletvekillerinin kişisel özelliklerinin değerini minimize ederken, "vatandaş" da oy deposundan öteye geçirememektedir.

3- Ordunun ve bürokrasinin, seçilmedikleri halde büyük siyasal ağırlıkları vardır. Hatta bunlar siyasi unsurlardan daha güvenilir olarak görülmekte ve gösterilmektedir. Açıkçası, halk seçtiklerine değil, maruz kaldıklarına daha fazla keramet etmektedir. Bu bir Osmanlı kalıntısı değilse, nedir?

4- Ülkemizde siyaset, karşı tarafı yerin batırarak başarı kazanmak olarak anlaşılmaktadır. Partiler veya daha doğrusu liderler üstü, ortak doğruları bulmam mümkün olmamaktadır.

5- Türkiye'de vatandaş, siyasal iktidarlardan hak değil, imtiyaz talep etmektedir. İktidarlar da bu doğrultuda davranmayı siyaset sanmaktadır.

Mehmet Ali Kılıçbay bu söylediklerinin kanıtının ise, bu yazıyı yazdığı tarihte (1994) var olan 22 siyasal partide olduğunu savunur. Ona göre aslında üç veya dört farklı ideoloji bulunmakta ve bunların 22 siyasal parti halinde ortaya çıkmaları üstte yer alan maddeler için açık bir kanıt oluşturmaktadır.

Bugün var olan siyasi parti sayısı neredeyse bu sayının üç katına yaklaştı. E haliyle iç siyasetimiz ve buna paralel olarak da dış siyasetimiz daha kötü bir hal aldı.

Tarihimiz açıkça ve ne yazık ki artan siyasi parti sayısının Türkiye'ye yaramadığını söylüyor. Çok partili döneme geçiş hatırlanacak olursa bu daha iyi anlaşılır; ama tek siyasi parti de bir nevi siyasetsizlik anlamı taşıdığı için uygun görülüyor.

Siyasi partilerin tamamının kapatıldığı dönemleri de gördü bu ülke. O ise hiçbir çözüm getirmiyor. Partiler konusunda söylenebilecek olan özet o zaman şu: etkin ideolojileri savunan etkin sayıda parti. Ayrıca partilerin ideolojik sorunları, tartışmaları da kendi içerisinde halletmesi gerekiyor.

;Özcesi

1- Eski devleti sahiplenme anlayışımız Osmanlı İmparatorluğu'nun yanlış politikaları ve Batı'nın sinsi

oyunuyla körelmiştir.

2- Fransız İhtilali'nin yarattığı ulus bilinci süreci, Osmanlı İmparatorluğu'nun yara almasına ve gelişen süreçte Türk ulus bilincinin gelişmesine etki yapmıştır.

3- Birinci Dünya Savaşı sırası ve sonrasında devleti sahiplenme duygusu Mustafa Kemal ve onun gibi vatansever insanlar sayesinde yeniden yeşermiştir.

4- Bu yeşeren yapı, halka ait bir Türkiye'yi meydana getirmiştir.

5- Osmanlı İmparatorluğu'nun kökleri ve Batı'nın Türkiye Cumhuriyeti'ni hazımsızlığı, Atatürk'ün ölümünden sonra devlet bilincimizi yeniden köreltmeye başlamıştır.

6- Yaşanan darbeler, politik değer yoksunluğu, partilerin siyasi rant arayışı ve yine Batı'nın oyunları halkı apolitikleştirmiş, halkın siyasetten uzaklaştırılmasına zemin hazırlamıştır.

Sonuç

Mustafa Kemal ve Mustafa Kemal gibilerin kurduğu Cumhuriyetimizin varlığı hem dünün, hem de bugünün gelişmeleri ile tehdit altındadır. Bu tehdidi yok etmek, siyasi bir neslin, olumlu bir siyasi değerler sistemi oluşturmasına bağlıdır.

Biz, Cumhuriyetimizin 85. yılını en iyi şekilde yaşamayı hak eden bir milletin evlatlarıyız. Bunu unutmamak ve bunun unutulmasını engellemek bizim birinci görevimizdir.

Saygılarımla...

gokhan.dag@politikadergisi.com

Bu yazı; Politika Dergisi, Sayı 8'de yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile orijinal sayıyı indirmenizi öneririz. Sayı 8'i indirmek için [buraya tıklayınız.](#) [2]

Yorumlar

Kaynak URL (08/05/2024 - 22:41 tarihinde yazdırıldı):

<https://www.politikadergisi.com/makale/dun-cumhuriyet-bugun>

Bağlantılar:

[1] <https://www.politikadergisi.com/pd-uye/gokhan-dag>

[2] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD8.zip>